

УДК 37.091.12-024.87:005.572

DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.4.2024.10>

*Ірина Романюк,
ORCID iD 0000-0002-8935-3667
старший викладач кафедри теорії й методики
дошкільної та початкової освіти
Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
вул. Адміральська, 4-а, 54001, м. Миколаїв, Україна
iryna.romaniuk@toipro.mk.ua*

РОЛЬ КОНСУЛЬТАНТА ЦЕНТРУ У ФОРМУВАННІ ОНЛАЙН-ВИСТАВКИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У методичній статті представлено досвід організації онлайн-виставки «Освітній ресурс дошкілля» як засобу реалізації функції консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників з узагальнення та поширення інформації про діяльність закладів дошкільної освіти. Висвітлено основні аспекти проведення освітньої онлайн-виставки.

Розкрито роль порадики в її формуванні. Підтверджено, що віртуальні експозиції мають певні переваги. Розроблено правила їхнього функціонування та запропоновано зразок побудови алгоритму дій учасників, використання яких сприяє професійному розвитку педагогів, узагальненню оприлюдненої інформації.

Доведено, що проведення онлайн-виставки є водночас методом збору важливої інформації про діяльність закладів дошкільної освіти, основою для узагальнення досвіду практиків та простором для його поширення.

Ключові слова: алгоритм дій учасників виставки; дошкільна освіта; онлайн-виставка; роль консультанта; центр професійного розвитку педагогічних працівників.

© Романюк І. А., 2024

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями.

Діяльність центру професійного розвитку педагогічних працівників формується відповідно до Положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 (далі – Положення про центр). У документі п. 7 визначено три завдання, одним з яких є сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, що потребує від консультанта виконання такої функції як узагальнення та поширення інформації з питань їхнього зростання.

Дієвим засобом реалізації цієї функції є організація онлайн-виставки «Освітній ресурс дошкілля» (далі – виставка). Вона, з одного боку, відкриває для її дописувачів та відвідувачів нові можливості професійного

зростання, з іншого – потребує скоординованої підготовки, зокрема в системі професійної комунікації з фахівцями закладів дошкільної освіти та здійсненні комплексу супутніх заходів: рекламна кампанія, загальні та індивідуальні консультації, круглий стіл, конференції тощо. Виставка є потужним засобом популяризації освітніх процесів у закладах дошкільної освіти та підвищення престижу діяльності в українській освіті.

Аналіз основних досліджень і публікацій із зазначеної проблеми.

Питання особливостей виконання функцій консультанта центру щодо професійного розвитку педагогів у своїх дослідженнях розглядають М. І. Скрипник, Т. М. Сорочан, Т. В. Мастеркова.

У процесі вивчення питань методичного супроводу професійного зростання педагогів М. І. Скрипник визначає шан-

си й ризики для спеціалістів центру щодо його здійснення та підкреслює, що варіативність змісту, форм, технологій методичної роботи як дієвий інструментарій для розвитку освітнього процесу, створення партнерського середовища є шансом якісно реалізувати прагматичний (практичний) напрям у діяльності центру (Скрипник М. І., 2020).

Для консультантів центрів у реалізації зазначених завдань, як зазначає Т. М. Сорочан, важливим є врахування цінностей професійного розвитку педагогічних кадрів та інновацій у цій сфері, розвиток умінь аналізувати власний досвід консультування і супервізії (Сорочан Т. М., 2022).

Аналіз того, як консультант центру виконує власне функції узагальнення та поширення інформації з питань професійного розвитку педагогів, здійснено в авторській статті «Особливості здійснення функцій консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників» (Романюк І. А., 2023), де зокрема зазначено, що формами висвітлення та узагальнення такої інформації є організація очних чи онлайн-виставок, майстер-класів, презентаційних майданчиків тощо.

Значення методичного супроводу професійного розвитку педагогів висвітлено в роботах К. І. Волинець, В. Мастеркова, І. В. Удовиченко, А. В. Метейко, В. В. Стойкової та О. А. Кулешової.

Долученню фахівців до сучасних ідей та тенденцій в освіті, орієнтуванню їх у потоці науково-методичної інформації, безпосередньому впровадженню в освітній процес ефективних освітніх практик тощо сприяє цілеспрямований методичний супровід. Про це йдеться в дослідженнях К. І. Волинець, яка підкреслює, що методичний супровід є системою спеціальних впливів, спрямованих на забезпечення тісної педагогічної взаємодії фахівців у реальних умовах творчої педагогічної діяльності закладу дошкільної освіти на основі комплексного використання різноманітних інноваційних форм роботи, забезпечує розвиток професійних творчих здібностей вихователя, сприяє плідній роботі в команді,

є ефективним засобом для мобілізації його ресурсів, підвищення активності та усвідомлення відповідальності за власний фаховий розвиток (Волинець К. І., 2022).

Аналіз практики методичного супроводу консультанта центру, зокрема в дистанційному форматі його взаємодії з педагогами, надає Т. В. Мастеркова. Автор звертає увагу на створення інформаційно-методичного середовища, що забезпечує можливість «мобільно і гнучко вибудовувати, проєктувати індивідуальні програми методичної підтримки» (Мастеркова Т. В., 2022).

Спеціалісти Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти І. В. Удовиченко та А. В. Метейко доводять, що створення медіапростору центру з актуальною інформацією про педагогічні інновації сприяє ознайомленню професійних спільнот із провідними педагогічними ідеями, що закладені в основу процесу реформування системи освіти, визначенню методичних / науково-методичних тем, які будуть основою послідовної діяльності педагогів (Удовиченко І. В., Метейко А. В., 2023).

Вивчення динаміки та стану освітніх потреб педагогів є важливим процесом для більшості розвинених освітніх систем та входить до переліку функцій установ, які опікуються їхнім професійним розвитком. Про це йдеться в роботі фахівців Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти В. В. Стойкової та О. А. Кулешової. Вони зазначають, що здатність здійснювати акт творчості в кризових ситуаціях свідчитиме про готовність педагогів до професійного розвитку й удосконалення фахової майстерності (Стойкова В. В., Кулешова О. А., 2023).

Питанню виставкової діяльності у професійному зростанні спеціалістів присвячено роботи А. О. Рубанович, В. С. Бондаренко, М. Л. Росток, В. В. Кушнір. Аналіз освітянсько-виставкової діяльності в Україні здійснено А. О. Рубанович. У роботі підкреслено, що виставки є важливим та багатограним інструментом, зокрема мають значний інформаційний, комунікатив-

ний, науково-освітній, соціальний аспекти, а інтернет-ресурси надають переваги у їхньому проведенні (Рубанович А. О., 2012).

В умовах нестабільності в очній діяльності закладів освіти певну перевагу надають організації онлайн-експозицій, оскільки вони стають ефективним інструментом забезпечення доступу до інформації користувача на відстані (Бондаренко В. С., 2015).

Систематизації та виокремленню ролі процесів виставкової діяльності у сфері освіти, визначенню впливу цих заходів на формування національної ідентичності та самосвідомості освітян присвячена стаття фахівців бібліотечної справи М. Л. Ростока, В. В. Кушнір, автори якої доводять, що такий ресурс «є не тільки репрезентаційною формою надання інформації, а й потужним інструментарієм інформаційно-аналітичного супроводу інноваційної освітянської діяльності» (Ростока М. Л., Кушнір В. В., 2022).

Актуальним для дослідження є розкриття Т. В. Мастерковою особливостей участі педагогів у конкурсах як способу їхнього представлення раціональних форм і засобів ознайомлення з інформацією та її збереження для професійної діяльності, узагальнення власного та колективного досвіду, удосконалення методів дослідницької та експериментальної діяльності (Мастеркова Т. В., 2020), а також визначення мотиваційних складників, які впливають на бажання освітян демонструвати власні професійні досягнення (Мастеркова Т. В., 2023).

Попри висвітлення у фахових джерелах досліджень та практики щодо здійснення виставкової діяльності недостатньо уваги приділено питанням конкретизації ролі консультанта центру в організації

онлайн-експозицій як засобу реалізації його функції поширення та подальшого узагальнення інформації з питань професійного розвитку педагогів.

Формулювання мети і завдань статті. Метою дослідження є дослідити особливості організації виставки у форматі онлайн, що є засобом виконання функції консультанта центру щодо поширення та узагальнення інформації з питань професійного розвитку педагогічних працівників.

Завдання:

1. Висвітлити основні аспекти проведення освітніх виставок в онлайн-форматі.
2. Визначити роль консультанта, охарактеризувати навички діяльності, які сприяють участі педагогічних колективів в оприлюдненні власного досвіду.
3. Розробити правила функціонування онлайн-виставки та алгоритм дій її учасників.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування набутих результатів дослідження.

За останні роки виставкова діяльність в освіті в Україні набула сучасних розвинених форм, стала важливим чинником розвитку освіти.

Основними аспектами проведення розглядуваних експозицій, як засвідчує А. О. Рубанович, є: інформаційний, комунікативний, науково-освітній, соціальний та іміджувальний. Доцільним є акцент М. Л. Ростока, В. В. Кушнір на тому, що означені заходи є потужним інструментарієм інформаційно-аналітичного супроводу інноваційної освітянської діяльності. До основних аспектів проведення освітньої виставки додамо *аналітичний*. Ураховуючи дослідження науковців, наданий опис, представимо узагальнену характеристику кожного з названих аспектів (табл. 1).

Таблиця 1

Узагальнена характеристика основних аспектів проведення освітньої виставки

№	Аспект	Характеристика
1.	Інформаційний	Служать місцем отримання інформації, її обміну щодо професійних доробок, інновацій між власне учасниками виставки, учасниками та відвідувачами, учасниками та представниками засобів масової інформації тощо

2.	<i>Комунікативний</i>	Для організації та проведення виставки використовують різні види каналів, засобів комунікації та забезпечують наукове, соціально-педагогічне та професійно орієнтоване спілкування
3.	<i>Науково-освітній</i>	Здійснюють дослідження, організовують семінари, майстер-класи, що потребує науково-освітнього забезпечення, професійного навчання учасників виставки. Тематика виставки сприяє визначенню методичних / науково-методичних тем, які будуть основою формування річних завдань закладу освіти або темою самоосвіти для конкретного педагога
4.	<i>Соціальний</i>	Забезпечують соціально-психологічну захищеність та супровід фахівців у період змін, формують чи підтримують певні настрої в професійній спільноті та в суспільстві. Сприяють розвиткові особистісних та професійних якостей як учасників, так і відвідувачів
5.	<i>Іміджувальний</i>	Популяризують доробки фахівців української освіти. Якщо проводять Міжнародну виставку – пропагують українську освіту, Всеукраїнську – досягнення конкретної області, міську чи районну – конкретного закладу. Здійснюють формування іміджу як окремого педагога чи авторського колективу, так і безпосередньо закладу освіти. Це сприяє формуванню національної ідентичності та самосвідомості фахівців
6.	<i>Аналітичний</i>	Кожний суб'єкт виставки (організатор, учасник та відвідувач) аналізує інформацію та в подальшому використовує її, формуючи власну практику. Організатори здійснюють ретельний підхід до вибору теми, необхідного матеріалу експозиції, розроблення її схеми, аналізу виставкових процесів та узагальнення отриманої інформації

*Джерело: авторська розробка з урахуванням досліджень
А. О. Рубанович, М. Л. Росток, В. В. Кушнір*

Застосування дистанційного навчання через карантинні обмеження та війну висувають нові вимоги до проведення виставок. Як зазначає В. С. Бондаренко, використання віртуальних експозицій дає змогу розв'язати низку проблем:

- забезпечення збереженості матеріалів;
- оперативність організації, систематичне оновлення матеріалів;
- подання матеріалів у необхідній кількості та необмеженість терміну експонування матеріалів;
- можливість перегляду для користувача змісту окремих матеріалів у будь-який час;
- розкриття змісту представленого матеріалу у формі презентації за допомогою різноманітних платформ графічного дизайну;

- відкриття нових можливостей для популяризації виставкових матеріалів для людей з усього світу (Бондаренко В. С., 2015, с. 467–478).

Також можемо додати ще такі переваги онлайн-виставок:

- глобальний доступ, бо зникають географічні обмеження для учасників та користувачів;
- інтерактивність, адже сучасні технології збільшують варіанти представлення досвіду через зображення, описи, аудіо- / відеозаписи тощо;
- екологічність, яка пов'язана з тим, що онлайн-виставки не потребують фізичного простору та друку каталогів, вони є більш екологічним рішенням, тобто дозволяють

- зберегти ресурси;
- безплатність, що забезпечує можливість ширшому колу людей ознайомитися з різноманітними доробками, а також не потребує від організатора та учасників додаткових фінансових витрат;
- безпечність, що унеможливорює заподіяння учасникам та відвідувачам фізичної шкоди, що пов'язано з подіями воєнного стану в Україні, особливо на прифронтових територіях.

Розуміємо *освітню онлайн-виставку* як дистанційний формат репрезентації різноманітного досвіду професійної діяльності закладів дошкільної освіти, з експозиціями якої можуть ознайомитись усі зацікавлені особи без будь-яких обмежень. Це інтерактивна, екологічна, безплатна та безпечна форма просвітництва. Проведення освітніх онлайн-виставок є важливим інструментом підтримки та ініціювання

ідей щодо впровадження інновацій в освітній процес, об'єднання педагогічних колективів задля зростання якості навчання.

Особливе значення для консультанта центру, як зазначає Т. М. Сорочан, є розвиток його навичок для компетентного виконання функцій та рефлексивного аналізу власного досвіду консультування і супервізії, які здійснюються з урахуванням цінностей професійного розвитку педагогічних кадрів. Тому особливої уваги потребує визначення його ролі в організації онлайн-виставок як засобу отримання, поширення та узагальнення інформації про діяльність закладів освіти (Сорочан Т. М., 2022).

Ураховуючи узагальнену характеристику основних аспектів проведення освітньої виставки (табл. 1), визначаємо потребу у сформованості таких навичок фахівця, як: стратегічне планування, організаційна та методична підтримка, особистісно-орієнтований та оцінно-аналітичний підходи (табл. 2).

Таблиця 2

Навички консультанта центру, необхідні для якісної організації освітньої онлайн-виставки

Навички	Характеристика
<i>Стратегічне планування</i>	Аналізуючи досвід цільової аудиторії та вимог до забезпечення якості освіти та освітньої діяльності, розробляє концепцію виставки: визначає теми, цілі, завдання, структуру змісту оприлюднення матеріалів, супровідні заходи. Оцінюючи потенціал різних інтерактивних інструментів проведення виставки, обирає ті, які найповніше відповідають поставленим завданням. Обговорюючи з педагогами ресурсні можливості, формує основні правила функціонування виставки
<i>Організаційна підтримка</i>	Розробляє загальний дизайн виставки (форма, стиль). Надає учасникам зрозумілий алгоритм дій із методичними порадами щодо змісту досвіду для оприлюднення. Розробляє плани або сценарії для інтерактивних заходів, які сприяють взаємодії усіх суб'єктів, які будуть дотичні до виставкових процесів. Допомагає учасникам дібрати / підготувати можливі відеоматеріали, інтерактивні завдання та інші освітні ресурси для висвітлення досвіду. Ураховує та регулює ефективність використання професійних, матеріально-технічних, часових ресурсів

<i>Методична підтримка</i>	<p>Забезпечує високий рівень науковості та практичної значущості матеріалів, що репрезентовані на виставці.</p> <p>Уносить свіжі ідеї та підходи, що представляють унікальність досвіду та роблять виставку цікавою та корисною.</p> <p>Стимулює до цілеспрямованого внутрішнього методичного супроводу розв'язання в закладі дошкільної освіти конкретних проблем з організації освітнього процесу завдяки методичним порадам щодо змісту висвітлення тем.</p> <p>Сприяє набуттю не лише теоретичних знань педагогів, але й їхніх практичних навичок, які вони можуть застосовувати у своїй роботі.</p> <p>Створює умови для обміну досвідом між педагогами, що сприяє їхньому професійному розвитку.</p> <p>Об'єднує учасників у професійну спільноту для узагальнення методичних матеріалів за тематикою виставки</p>
<i>Особистісно-орієнтований підхід</i>	<p>Фокусує увагу на індивідуальних потребах, інтересах та досвіді кожного учасника, де кожен відчуває себе залученим, цінним та має можливість розвиватися.</p> <p>Пропонує рішення, які сприятимуть усебічному висвітленню досвіду конкретного учасника з урахуванням особливостей його діяльності.</p> <p>Сприяє отриманню саме тієї інформації та набуттю тих навичок, які необхідні кожному учасникові.</p> <p>Ураховує пропозиції педагогів щодо всіх аспектів проведення освітньої виставки, а також щодо основних правил функціонування та алгоритму дій учасників.</p> <p>Створює позитивну атмосферу, що є чинником збільшення кількості учасників, підвищення рівня відкритості спілкування та співпраці, мотивації до подальшого розвитку та самовдосконалення</p>
<i>Оцінно-аналітичний підхід</i>	<p>Розробляє систему оцінювання ефективності виставки.</p> <p>Використовує різні форми зворотного зв'язку (збирає відгуки).</p> <p>Аналізує результати організації та проведення виставки.</p> <p>Готує звіт про результати організації та проведення виставки</p>

Джерело: розроблено самостійно

Роль консультанта центру професійного розвитку в організації онлайн-виставки є незамінною. Він забезпечує комплексне супроводження заходу – від розроблення концепції до оцінювання результатів. Завдяки його кваліфікації, досвіду та знанням онлайн-виставка стає ефективним інструментом для професійного розвитку педагогів.

Дотриманню основних аспектів проведення експозиції та реалізації ролі кон-

сультанта центру в її організації сприяє формування основних правил функціонування виставки та надання учасникам зрозумілого алгоритму дій із методичними порадами щодо оприлюднення власного досвіду.

Представимо приклад сформованих *правил функціонування онлайн-виставки «Освітній ресурс дошкілля – 2024»*:

- 1) експозицію потрібно репрезентувати кожного року на сайті

- Центру. https://cprpp.mkrada.gov.ua/?page_id=22300. Терміни проведення виставки врегульовують з урахуванням можливого періоду реалізації першого річного завдання в закладах дошкільної освіти, а це зазвичай *три місяці – вересень-листопад*. Зміна дати традиційного проведення виставки з травня чи вересня на листопад – грудень викликана такими трьома аргументами:
- для представлення досвіду за темою у вересні необхідно координувати зусилля педагогів протягом червня – серпня, але в цей час колеги йдуть у відпустку, освітній процес здійснюється на майданчиках та увага спеціалістів сконцентрована на забезпеченні якісного перебування дітей у змішаних групах із різними вихователями;
  - травень є завершальним, узагальнювальним у циклі реалізації річних завдань закладу, а вересень є початком такого циклу з потужними організаційними та адаптаційними процесами, тобто в ці місяці відбувається навантаження у внутрішньому освітньому, методичному й управлінському видах діяльності закладу є найбільшим;
  - обрана тема досвіду для представлення на виставці потребує визначення внутрішнього методичного супроводу, педагогічних розвідок щодо впливу застосованих заходів із дітьми у їхньому розвитку, колегіально ухвалених рішень у рамках реалізації річного завдання закладу;
- 2) тема(и) визначає(ю)ть з урахуванням особливостей розвитку дошкільної освіти міста, актуальних освітніх питань, визначених у державних нормативно-правових актах, а саме стратегіях, концепціях, стандартах, листах Міністерства освіти і науки України тощо за попереднім обговоренням та узгодженням з педагогами закладів;
  - 3) розробляють алгоритм дій учасників, оприлюднюють для громадського обговорення та коригують відповідно до пропозицій педагогів;
  - 4) проводять заздалегідь заплановану зустріч із педагогами для надання методичних порад щодо змісту висвітлення досвіду та дій педагогів-учасників – березень;
  - 5) після ознайомлення з методичними порадами заклади реєструються на участь – травень;
  - 6) педагоги на власний розсуд ухвалюють рішення про участь у виставці;
  - 7) у рамках обраної теми виставки колективи формулюють річне завдання діяльності закладу та здійснюють продуктивні методичні кроки на якість освіти;
  - 8) проводять індивідуальні консультації за змістом презентації досвіду за замовленням педагогів;
  - 9) проводять індивідуальні консультації для педагогів, які прагнуть супроводити презентацію досвіду відеороликом;
  - 10) розроблену презентацію досвіду подають для завантаження адміністратору сайту центру на освітньому тижні листопада;
  - 11) визначають форму узагальнювальної зустрічі педагогічних колективів та запитання для обговорення результатів власної участі, впливу на розвиток професійної компетентності педагогів. Форму зустрічі обирають з урахуванням можливостей та безпекової ситуації: засідання очного круглого стола учасників з його прямим онлайн-переглядом для колег міста; онлайн-конференція; педагогічний міст із

- використанням відеоеккурсій, репортажів із закладів тощо;
- 12) проводять узагальнювальну зустріч педагогічних колективів (у перший тиждень грудня);
- 13) аналізують та узагальнюють інформацію про досвід фахівців та педагогічних колективів.

Практика організації виставок засвідчує, що консультантові необхідно забезпечувати організовану, унормовану, виважено сформовану діяльність та взаємодію з педагогами.

Представимо алгоритм дій учасників виставки, який надає консультант центру (див. табл. 3).

Таблиця 3

Алгоритм дій учасників онлайн-виставки

Теми рубрик	Мета рубрик виставки	
Книжкова полиця	Реалізація завдань Державного стандарту дошкільної освіти (2021) щодо розвитку художньо-мовленнєвої та особистісної компетентностей вихованців засобами створення або оновлення освітнього середовища, зокрема осередку книги («книжкового містечка»)	
Мій затишок у групі	Реалізація завдань Державного стандарту дошкільної освіти (2021) щодо розвитку особистісної та здоров'язбережувальної компетентностей вихованців засобами створення у групі простору для усамітнення, рефлексії та відпочинку, зокрема створення «містечка усамітнення (осередок затишку)»; підвищення рівня професійної компетентності педагогів щодо забезпечення комфортних умов для збереження психічного здоров'я вихованців, стабілізації їхнього психоемоційного стану	
Дії	Зміст	Термін
Дія 1.	Ознайомтеся із темами виставки, алгоритмом дій та допоміжними консультативними матеріалами, практичними порадами для висвітлення досвіду за темами	Квітень
Дія 2.	Опрацюйте фахові джерела з рекомендаціями й описом створення освітнього середовища у групі закладу	Квітень
Дія 3.	Оберіть тематику для розроблення досвіду створення або трансформації розвивального осередку у груповому приміщенні: «Книжкова полиця» чи «Мій затишок у групі». За бажанням можна представити досвід із двох тем. У цьому разі автори оформлятимуть дві презентації	Квітень-травень
Дія 4.	Для участі в експозиції заповніть гугл-форму реєстрації, у якій передбачено надання інформації / відповідь на питання: <ul style="list-style-type: none"> • Визначте тему: «Книжкова полиця»; «Мій затишок у групі»; «Книжкова полиця та мій затишок у групі». • ПШБ, посада автора ідеї освітнього осередку групи. • Чи готові ви оприлюднити досвід формування освітнього осередку для колег під час онлайн-зустрічі? 	До 10 травня
Дія 5.	Візьміть участь у консультації-діалозі про зміст оформлення презентації за заявленими темами	Травень

<p>Дія 6.</p>	<p>Сформулюйте річне завдання за обраною темою рубрики виставки для визначення внутрішнього методичного супроводу, здійснення педагогічних розвідок щодо результатів його реалізації та колегіального прийняття рішень.</p> <p>Зразки річного завдання для теми «Книжкова полицка»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● створити осередок книги у групових приміщеннях як засіб стимулювання розвитку особистісної та художньо-мовленнєвої компетентностей дошкільнят; ● розвивати художньо-мовленнєву та соціально-громадянську компетентності дошкільнят через створення та формування системи діяльності в осередку книги у групових приміщеннях. <p>Зразки річного завдання для теми «Мій затишок у групі»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розвивати особистісну та здоров'язбережувальну компетентність дошкільнят у процесі використання осередку для усамітнення, рефлексії та відпочинку; ● створити (осучаснити) осередок розвантаження у приміщеннях груп як засіб розвитку в дітей дошкільного віку уявлень про власні емоції та вмінь ними управляти. 	<p>Червень-серпень</p>
<p>Дія 7.</p>	<p>Створіть презентацію за обраною темою</p>	<p>Листопад</p>
	<p>Слайд 1. Логотип та повна назва вашого закладу відповідно до Статуту, назва рубрики виставки, яку обрали, світлина осередку (можна малюнок, символ), текстове обґрунтування вибору теми у формі висловлювання власного чи запозиченого (один абзац) із зазначенням автора.</p> <p>Зразок висловлювань:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● для теми «Мій затишок у групі»: «Побути в затишку – поміркувати, помріяти, а може й нудьгувати, щоб потім пофантазувати та бажати разом грати» (Ірина Романюк); ● для теми «Книжкова полицка»: «Літературний твір в умілих руках педагога-дошкільника впливає на розвиток усіх компетентностей дитини. Це унікальне джерело, яке можна інтегрувати в різні види діяльності з дітьми, опосередковано прищеплюючи їм найліпші особистісні якості» (Ірина Романюк) 	
	<p>Слайд 2. Світлини з відображенням діяльності вихованців, їхньої спільної діяльності з педагогами. Кожна світлина має бути підписаною.</p> <p>*Не забуваймо узгодити з батьками можливість застосування фото їхніх дітей для освітянської виставки</p>	

	<p>Слайд 3-4. Мапа осередку</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рубрика «Мій затишок у групі» Інфографіка «Мапа осередку усамітнення»: облаштування (обладнання, атрибутика та навчально-дидактичне забезпечення) та можливості використання» • Рубрика «Книжкова полицка» Інфографіка «Мапа книжкового осередку: з чого складається (структура), що можемо в ньому робити та які є правила поведінки» <p>*Сформульовані можливості використання матеріалів та діяльності мають бути зрозумілими для дітей. Звертаємо увагу, що осередок у вашій групі може входити до Центру мистецько-творчого розвитку</p> <p>Слайд 5. Модель партнерської взаємодії з батьками: консультація, майстер-клас, психологічний тренінг, суспільна акція тощо. Якщо вважаєте доцільним, то додайте фото. *Кількість заходів не є критерієм якості взаємодії. Обирайте найбільш доцільні та реальні</p> <p>Слайд 6-8. Назви методик, методів та прийомів, які результативно використовуєте в взаємодії з дітьми, та які зокрема впливають на національно-патріотичний розвиток дошкільнят</p> <p>Останній слайд. Професійні джерела, які застосували у власному досвіді. *Слайдів презентації може бути більше, що залежить від потреби висвітлення змісту</p> <p>Зразок презентації, створеної в закладі дошкільної освіти № 17 Миколаївської міської ради за методичної підтримки консультанта центру</p>	
<p>Дія 8.</p>	<p>Візьміть за потребою участь в індивідуальних консультаціях щодо змісту матеріалів презентації, а також для виступу під час зустрічі професійної спільноти, яка передбачає обговорення результатів участі у виставці</p>	<p>Жовтень-листопад</p>
<p>Дія 9.</p>	<p>Надішліть презентацію для формування виставки «Освітній ресурс дошкільця - 2024»</p>	<p>До 20 листопада</p>
<p>Дія 10.</p>	<p>Ознайомтесь із матеріалами досвіду колег</p>	<p>Останній тиждень листопада</p>
<p>Дія 11.</p>	<p>Візьміть, будь ласка, участь у засіданні круглого столу професійної спільноти для обміну досвідом створення освітнього середовища, що є джерелом натхнення та взаємодії</p>	<p>Перший тиждень грудня</p>

Джерело: розроблено самостійно

Такий підхід консультанта до вибору тематичних рубрик, змісту дій учасників онлайн-виставки створює умови стимулювання до самоаналізу професійної діяльності, а також цілеспрямованого внутрішнього методичного супроводу розв'язання конкретних проблем в організації освітньо-

го процесу як для конкретного фахівця, так і педагогічного колективу закладу.

Завдяки запропонованій послідовності дій, зокрема змісту слайдів у презентації (табл. 3, дія 7), консультант може отримати важливу інформацію про діяльність закладів дошкільної освіти за певною те-

мою, напрямом, а саме:

- можливу структуру та наповнення розвивального осередку у груповому приміщенні (обладнання, атрибутика та навчально-дидактичне забезпечення);
- модель партнерської взаємодії з батьками;
- методики, технології, методи та прийоми в діяльності з дітьми, які ефективно впливають на якість освіти;
- наукові та методичні джерела для педагогів із метою набуття важливих професійних знань з обраної теми.

Таке узагальнення інформації сприяє формуванню банку даних щодо варіантів ефективної реалізації Державного стандарту дошкільної освіти в закладах дошкільної освіти та їх поширення у професійній спільноті.

Висновки та перспективи дослідження

Освітня онлайн-виставка – це сучасний продуктивний інструмент інформаційно-аналітичного супроводу інноваційної діяльності педагогічних працівників. Основними аспектами проведення експозиції є інформаційний, комунікативний, науково-освітній, соціальний, іміджувальний, аналітичний. Системна і послідовна робота фахівців центрів у проведенні виставок за визначеними аспектами сприяє формуванню сучасного інтерактивного простору професійного зростання педагогів дошкільної освіти.

Роль консультанта центру є вагомим у її організації. Він забезпечує комплексне супроводження заходу від розроблен-

ня концепції до оцінювання результатів. До вмінь порадики, що визначають ефективність впливу виставки на професійний розвиток педагогів, належать: здійснення стратегічного планування, організаційної та методичної підтримки, забезпечення дієвості особистісно орієнтованого та оцінно-аналітичного підходів.

Розроблення основних правил функціонування експозиції та надання її учасникам зрозумілого алгоритму дій із методичними порадами з оприлюднення власного досвіду забезпечує консультантові набуття важливої інформації про діяльність закладів дошкільної освіти за певною темою чи напрямом. Це сприяє її узагальненню й поширенню, а також формуванню банку даних реалізації Державного стандарту дошкільної освіти, зокрема про особливості створення розвивальних осередків, моделей партнерської взаємодії з батьками в закладах дошкільної освіти; застосування методик, технологій, методів та прийомів в освітньому процесі; професійні джерела для здобуття важливих наукових та методичних знань із обраної теми.

Запропонований підхід консультанта центру до вибору тематичних рубрик, змісту дій учасників онлайн-виставки створює умови для стимулювання фахівців до самоаналізу власної професійної діяльності, а також цілеспрямованого внутрішнього методичного супроводу розв'язання конкретних проблем в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

Перспективи пропонованого дослідження полягають у створенні банку даних передових практик за результатами участі педагогів закладів дошкільної освіти в освітній онлайн-виставці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга / В. Бондаренко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 467–478. – Режим доступу: file:///Users/user/Downloads/prnbuimviv_2015_41_36.pdf
2. Волинець К. І. Методичний супровід творчої діяльності вихователя в умовах закладу дошкільної освіти / К. І. Волинець // Інноваційна педагогіка. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. Видавничий дім «Гельветика». –

Випуск 44, т. 1. – 2022. – С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/1.21>

3. Мастеркова Т. В. Діяльність центрів професійного розвитку педагога: контент-аналіз / Т. В. Мастеркова // Молодь і ринок. – № 5 (203), 2022. – С. 160–166. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.264727>

4. Мастеркова Т. В. Конкурс фахової майстерності як майданчик оприлюднення педагогом власних досягнень / Т. В. Мастеркова // Молодь і ринок. – №10 (218), 2023. – С. 141–144. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.293323>

5. Мастеркова Т. В. Фахові конкурси як чинник розвитку професійної компетентності / Т. В. Мастеркова // Імідж сучасного педагога. – № 3 (192). – 2020. – С. 15–19. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3\(192\)-15-19](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3(192)-15-19)

6. Положення про центр професійного розвитку педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України. 29.07.2020 р. № 672. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF#n106>

7. Романюк І. А. Особливості здійснення функцій консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників / І. А. Романюк // Вересень. – 2023. – № 4 (99). – С. 75–89. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.4.2023.07>

8. Ростока М. Л., Кушнір В. В. Виставкова діяльність у контексті інформаційно-аналітичного супроводу модернізації національної освіти / М. Л. Ростока, В. В. Кушнір // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2022. – Вип. 2. – С. 122–126. DOI: 10.24144/2524-0609.2022.51.122-126

9. Рубанович А. О. Освітнянсько-виставкова діяльність в Україні: тенденції розвитку / А. О. Рубанович // Наука і молодь. Гуманітарна серія – 2012. – № 11–12 – С. 167–170. <https://core.ac.uk/download/pdf/325943707.pdf>

10. Скрипник М. І. Шанси та ризики для методичної роботи після створення центрів професійного розвитку педагогічних працівників: обмежений песимізм [Електронний ресурс] / Марина Іванівна Скрипник. – 2020. – Режим доступу: <http://surl.li/aoium>

11. Сорочан Т. М. Консультування і супервізія в діяльності центрів професійного розвитку педагогічних працівників. [Електронний ресурс] / Тамара Михайлівна Сорочан. – 2022. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1SsIf6MeeS0>

12. Стойкова В., Кулешова О. Тенденції розвитку освітніх потреб педагогів в умовах глобальних суспільних викликів та загроз / В. Стойкова, О. Кулешова // Вересень. – 2023. – № 1 (96). – С. 14–31. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.1.2023.02>

13. Центри професійного розвитку педагогічних працівників: організаційно-методичні аспекти : методичні рекомендації / уклад. І. В. Удовиченко, А. В. Метейко. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2023. – 72 с. – Режим доступу: <http://surl.li/Itemhc>

THE ROLE OF THE CONSULTANT AT THE CENTER FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF EDUCATORS IN CREATING AN ONLINE EXHIBITION

Romaniuk Iryna,

*Senior Lecturer of Theory and Methodology
of Preschool and Primary Education Department
Mykolaiv In-Service Teachers Training Institute
4-a, Admiralska Street, 54001, Mykolaiv, Ukraine
iryna.romaniuk@moippo.mk.ua*

The methodical article presents the experience of organizing the online exhibition «Preschool Educational Resource» as a means of implementing the function of a consultant for the center of professional development of pedagogical workers in generalizing and

disseminating information about the activities of preschool education institutions and is also an important tool for supporting and initiating ideas for the introduction of innovations in the education process and unification of pedagogical teams for the sake of increasing the quality of education.

The main aspects of the exhibition have been disclosed: informative, communicative, scientific and educational, social, and analytical. It has been confirmed that virtual exhibitions have certain advantages; in particular, they are an interactive, ecological, free, and safe form of education.

The role of the center's consultant, who provides complex support for the exposition from the development of the concept to the evaluation of the results, has been defined. Thanks to his qualifications, experience, and knowledge, the online exhibition becomes an important tool for the professional development of teachers. The consultant's skills, which guarantee the effectiveness of the exhibition, are the implementation of strategic planning, organizational and methodical support, ensuring the effectiveness of person-oriented approaches, and evaluation-analytical approaches.

The rules for the functioning of the exposition were developed and a sample of the construction of the algorithm of the participants' actions was proposed, the use of which contributes to the generalization and dissemination of the information made public by the consultant, namely about the peculiarities of the creation of developmental centers, models of partnership interaction with parents in preschool education institutions; application of methods, technologies, methods, and techniques in the educational process; professional sources for teachers to obtain important scientific and methodical knowledge on the chosen topic. The proposed approach to the selection of thematic headings, the content of the actions of the participants of the online exhibition creates conditions for stimulating self-analysis by specialists of their own professional activity, as well as purposeful internal methodical support for solving specific problems in the organization of the educational process of a preschool education institution.

Keywords: *preschool education; the algorithm of actions of exhibition participants; the center of professional development of pedagogical workers; the online exhibition; the role of a consultant.*

REFERENCES

1. Bondarenko, V. (2015). Virtualni vystavky yak dystantna bibliotekna posluha [Virtual exhibitions as a remote library service] *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*. Vyp. 41, 467–478. Retrieved from: file:///Users/user/Downloads/npnbuimviv_2015_41_36.pdf (ukr).
2. Masterkova, T. V. (2022). Diialnist tsentriv profesiinoho rozvytku pedahoha: kontent-analiz [Activities of teacher professional development centers: content analysis]. *Molod i rynek*, 5 (203), 160–166. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.264727> (ukr).
3. Masterkova, T. V. (2020). Fakhovi konkursy yak chynnyk rozvytku profesiinoi kompetentnosti [Professional competitions as a factor in the development of professional competence]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. № 3 (192), 15–19. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3\(192\)-15-19](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3(192)-15-19) (ukr).
4. Masterkova, T. V. (2023). Konkurs fakhovoi maisternosti yak maidanchyk opryliudnennia pedahohom vlasnykh dosiahnen [Professional skills competition as a platform for the teacher to publicize his own achievements]. *Molod i rynek*, 10 (218), 141–144. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.293323> (ukr).
5. Regulations on the Center for Professional Development of Pedagogical Workers.

Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine. 29.07.2020. №672. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF#n106> (ukr).

6. Romaniuk, I. A. (2023). Osoblyvosti zdiisnennia funktsii konsultanta tsentru profesiinoho rozvytku pedahohichnykh pratsivnykiv [Peculiarities of performing the functions of a consultant of the center of professional development of pedagogical workers]. *Veresen*, 4 (99), 75–89. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.4.2023.07> (ukr).

7. Rostoka, M. L. & Kushnyr, V. V. (2022). Vystavkova diialnist u konteksti informatsiino-analitychnoho suprovodu modernizatsii natsionalnoi osvity [Exhibition activity in the context of informational and analytical support for the modernization of national education]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Pedahohika. Sotsialna robota*. Vyp. 2, 122–126. DOI: [10.24144/2524-0609.2022.51.122-126](https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.51.122-126) (ukr).

8. Rubanovych, A. O. (2012). Osvitiansko-vystavkova diialnist v Ukraini: tendentsii rozvytku [Educational and exhibition activities in Ukraine: development trends]. *Nauka i molod. Humanitarna seriya*, 11–12, 167–170. Retrieved from: <https://core.ac.uk/download/pdf/325943707.pdf> (ukr).

9. Skrypnyk, M. I. (2020). Shansy ta ryzyky dlia metodychnoi roboty pislia stvorennia tsentriv profesiinoho rozvytku pedahohichnykh pratsivnykiv: obmezhenyi pesymizm [Chances and risks for methodical work after the creation of professional development centers for pedagogical workers: limited pessimism]. Retrieved from: <http://surl.li/aoium> (ukr).

10. Sorochan, T. M. (2022). Konsultuvannia i superviziia v diialnosti tsentriv profesiinoho rozvytku pedahohichnykh pratsivnykiv [Consulting and supervision in the activities of professional development centers for pedagogical workers]. Retrieved from: <https://www.youtube.com/watch?v=1SsIf6MeeS0> (ukr).

11. Stoikova, V. & Kuleshova, O. (2023). Tendentsii rozvytku osvitnikh potreb pedahohiv v umovakh hlobalnykh suspilnykh vyklykiv ta zahroz [Trends in the development of educational needs of teachers in the conditions of global social challenges and threats]. *Veresen*, 1 (96), 14–31. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.1.2023.02> (ukr).

12. Udovychenko, I. V. & Meteiko, A. V. (2023). Tsentry profesiinoho rozvytku pedahohichnykh pratsivnykiv: orhanizatsiino-metodychni aspekty [Centers for professional development of pedagogical workers: organizational and methodical aspects]. Sumy: FOP Tsoma S. P. Retrieved from: <http://surl.li/Itemhc> (ukr).

13. Volynets, K. I. (2022). Metodychnyi suprovid tvorchoi diialnosti vykhovatelja v umovakh zakladu doshkilnoi osvity [Methodical support of the creative activity of the educator in the conditions of the preschool education institution]. *Innovatsiina pedahohika*. Prychornomorskyi naukovo-doslidnyi instytut ekonomiky ta innovatsii. Vydavnychiy dim «Helvetyka». Vypusk 44, t. 1, 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/1.21> (ukr).

Стаття надійшла до редакції: 04.11.2024

Прийнята до друку: 27.11.2024